

Królowej Aldony

Dzielnice: Praga Południe

Osiedla: Saska Kępa

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1926

Opis

Aldona (1309/1310 - 1339) - pierwsza żona króla Kazimierza Wielkiego. Była córką wielkiego księcia litewskiego G(i)edymina i jego drugiej żony noszącej imię Olga. Do Krakowa przybyła na wiosnę 1326 roku, po przyjęciu chrztu przyjęła zaś imię Anna. Małżeństwo z przyszłym królem polski, zawarte prawdopodobnie 16 X tegoż roku było najzwyczajszym układem politycznym. Panujący wówczas Władysław Łokietek usilnie szukał sojusznika przeciwko zakonowi krzyżackiemu. Nie zajmowała się polityką nawet wtedy, kiedy stosunki polsko-litewskie układały się nie najlepiej. W 1333 roku, wraz z mężem została koronowana na władczynię Polski. Podobno była sprawna fizycznie (znakomicie jeździła konno), lubiła taniec i śpiew. Niedługo po ślubie zachorowała i zmarła na Wawelu po kilkuletnich cierpieniach. Jako pierwsza władczyni została tam właśnie pochowana.

Ciekawostki

Stan obecny:

Nr 1: Willa. Powstała w latach `60 XX w. Mieszkali tu Jan Bogusławski (1910-1982) i jego żona Aniela Wanda Bogusławska (1918 - 2000). Ona była projektantką i wykonawcą tkanin dekoracyjnych, której dzieła zdobiły m.in. osiemnaście sal Rady Państwa, jedno ze skrzydeł Belwederu czy Klub MSZ. On był zaś architektem (sam zaprojektował ten dom), głównym projektantem odbudowy Zamku Królewskiego. Wspólnie z Józefem Łowińskim zaprojektował gmach kina Praha (ul. Jagiellońska 24/26) i w latach 1948-49 dokończył rozpoczętą jeszcze przed wojną wg projektu Marii Lubińskiej i Henryka Wąsowicza budowę kościoła pw św. Andrzeja Boboli (ul. Nobla 16).

Nr 3: Dom Lucjana Korngolda. Powstała wg projektu własnego w 1938 roku. Sprowadził się tu z mieszkania przy ul. Marszałkowskiej 18. Lucjan Korngold (1897-1963) - architekt, absolwent Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. Był rodowitym warszawiakiem, w tym mieście zrealizował wiele swoich projektów, głównie wielorodzinnych budynków mieszkalnych. W swoim

domu pomieszkał niespełna rok - z racji żydowskiego pochodzenia zmuszony był opuścić kraj już we IX 1939 roku. Powołany do wojska, poprzez Bukareszt dostał się do Sao Paulo. Tam osiadł na stałe, w 1949 roku uzyskując obywatelstwo brazylijskie. Jego najsłynniejsze warszawskie projekty, to pobliska willa rodziny Łepkowskich (ul. Francuska 1), kamienica Granzowa (pl. Dąbrowskiego 1), kamienica Rene Kuhna-Bubno (ul. Nabelaka 11), kamienica Oskara Robinsona (ul. Koszykowa 10), kamienica (ul. Marszałkowska 18) oraz wille (ul. Wąchocka 6 oraz Wąchocka 9). Po wojnie willa została podzielona na mieszkania. W jednym z nich przez wiele lat mieszkało małżeństwo aktorskie Jan Kobuszewski (ur. 1934) i Hanna Zembrzuska (ur. 1934).

Nr 7: Dom mieszkalny. Dwupiętrowy, przedwojenny. Jego pierwszym właścicielem był Stanisław Banach, architekt i malarz. Mieszkała tu Zofia z Szymanowskich Chądzyńska (1912-2003) - pisarka ("Statki, które mijają się nocą", "Wstęga pawilonu"), tłumaczka kilkudziesięciu powieści z języka hiszpańskiego, głównie autorstwa Borgesa i Cortazara. Przed wojną mieszkała w kamienicy przy ul. Brzozowej 2.

Nr 10: Kamienica Michała Marchaja. Przedwojenna.

Nr 12: Willa inżyniera Stefana Starzewskiego. Przedwojenna. Jej właściciel być może należał do rodziny Leopolda.

Nr 13: Willa Leopolda Starzewskiego. Powstała w latach 1932-33 w stylu modernizmu historycznego, wg projektu Juliana Ambroziewicza. Dr Leopold Starzewski herbu Ostoja był dyrektorem departamentu w Ministerstwie Komunikacji. Przed wojną dom nosił numer 11a.

Nr 21: Funkcjonalistyczna piętrowa "kostka" rodziny Bujaków. Wybudowana w 1938 roku wg projektu Franciszka Piaścika. To jeden z wartościowszych przykładów architektury dwudziestolecia międzywojennego w stolicy, dlatego też została wpisana do ewidencji zabytków, znajduje się na obszarze historycznej Saskiej Kępy a ponadto została chroniona zapisem w planie miejscowego zagospodarowania (zakaz jakichkolwiek zmian). Nie przeszkodziło to jednak właścicielowi 30 IX 2010 roku dokonać próby jej zburzenia.

Nr 27: Willa. Przedwojenna. Do 1939 roku swoją siedzibę miał tu warszawski oddział gazety "Dzień Pomorza", której od 1938 roku kontynuatorem była "Gazeta Pomorska". Jej główna siedziba mieściła się w Toruniu.

Data nadania nazwy: 1926.12.09
